

Stockholms
universitet

Strategier vid Humanistiska fakulteten 2012-2014

Strategier vid Humanistiska fakulteten 2012-2014

Humanistiska fakultetsnämnden fastställer 2012-09-04 föreliggande strategier avseende utbildning och forskning. En arbetsgrupp uppdrogs genom fakultetsnämndens beslut 2012-02-14 att ta fram ett förslag till strategier. Arbetsgruppens medlemmar har varit: Bengt Novén, Karin Helander, Camilla Bardel, Tytti Soila, Alberto Tiscornia, Barbro Blehr, Elisabeth Wåghäll Nivre samt två studeranderepresentanter. Diskussioner om arbetsgruppens förslag har även förts i sektionsberedningarna och på prefektmöten. Strategierna har som yttersta syfte att uppfylla universitetets mål och visioner avseende utbildning och forskning. De ska följas upp vid fakultetsnämndens septembermöten 2013 och 2014 och kan bli föremål för revidering i samband med den årliga uppföljningen.

Utgångspunkter

Enligt den övergripande visionen skall utbildning och forskning vid flertalet av universitetets institutioner och enheter inta en nationellt ledande och internationellt framstående ställning år 2015. Fakulteten ska arbeta för att konsolidera de forsknings- och utbildningsmiljöer som har en framstående internationell position, samt utveckla fler excellenta miljöer. I fakultetens föregående strategier slogs fast att det är viktigt att "behålla mycket av det som utmärker verksamheten idag, även om allt inte når upp till visionens mål att vara nationellt ledande och internationellt framstående". Detta gäller alltjämt och kan förtydligas på följande sätt: fakulteten avser att bevara, tydliggöra och utveckla bredden i sin verksamhet, för att det humanistiska området ska kunna bevara sin karaktär och samtidigt ständigt utvecklas och fullt utnyttja sin potential. Fakulteten skall värna om sina befintliga starka forskningsområden och stödja utvecklingen av nya goda forskningsmiljöer inom fakulteten och HS-området generellt. Den rapport av utvärderingen som förra fakultetsnämnden färdigställt ska därvidlag vara vägledande. Beredskap krävs också för att fånga upp och förstärka positiva tendenser även inom forskningsområden som inte framhövdes i denna tidigare granskning. På liknande sätt ska den förra fakultetsnämndens arbete med att identifiera framstående utbildningsområden användas för att bibehålla och utveckla kvaliteten i fakultetens utbildningar.

I fakultetens förra strategier påpekades att många utbildningar, särskilt inom språkområdet, fungerar som stöd för att andra utbildningar skall kunna uppnå visionens mål, liksom att några kurser är av bildningskaraktär och kan utnyttjas som fortbildning. I vissa fall utgör de dessutom ett komplement till mer specialinriktade utbildningar. Det är viktigt att fakulteten nu genom adekvat studentinformation visar hur bredd och bildning kan realiseras i konkreta studiegångar. Därför behöver riktade insatser göras inom studie- och karriärvägledning. De strategiska beslut som fattades av den tidigare fakultetsnämnden avseende utbildningsutbudet på den avancerade nivån ska implementeras. Dessutom ska fakulteten formulera en strategisk kommunikationsplan för att definiera de färdigheter som förvärvas inom det humanistiska utbildningsområdet och tydliggöra hur de svarar mot aktuella arbetsmarknadsbehov. I detta sammanhang ska begreppet bredd konkretiseras och kommuniceras på ett begripligt och handfast sätt. Humanistiska studier utvecklar kunskap och bildning, specialistkompetenser – som ofta är högt efterfrågade på arbetsmarknaden - samt analytiska och kommunikativa färdigheter.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsutbudet ska präglas av balans och samverkan mellan bredd och spetsutbildningar. Den tidigare fakultetsnämnden gjorde en översyn och reducerade antalet huvudområden genom att slå samman flera områden. Tanken var att på så sätt skapa möjligheter till samordning och att stärka de små miljöerna. Fakulteten ska nu ytterligare arbeta för att främja och utveckla sådan samordning. De beslut som fattades i samband med genomförandet av Bologna processen har varit bristfälligt implementerade. Under den kommande perioden måste den avancerade nivån få en struktur och en organisation som gör den attraktiv för studenterna, så att såväl tillströmning som studieprestation ökar. Ambitionen bör vara att utbildning på avancerad nivå vid fakulteten i största möjliga mån ges inom ramen för program och organiseras i enlighet med den av fakultetsnämnden 2008 beslutade programstrukturen. Denna ska utformas så att förutsättningarna förbättras för att säkerställa studenternas måluppfyllelse. Kurser som under de senaste 4-5 åren inte har visat sig attraktiva för mer än några få studenter ska i normalfallet inte längre ges. Reformen från 2008 ska följas upp även genom skapandet av ett tydligare organisatoriskt ramverk för masterutbildningar i de ämnen som har visat sig inte kunna ta plats inom de befintliga programmen.

Fakulteten har nu fem års erfarenhet av att bedriva utbildning på avancerad nivå. Studenternas behov av vägledning och information framstår fortfarande som extra stort vad gäller utbudet och kombinationsmöjligheterna på denna nivå, och därför behöver studie- och karriärvägledningen utvecklas. Ett projekt ska startas med syfte att öppna en studentportal på fakultetens nätplats som vägleder aktiva och potentiella studenter bland kurser och program. Studievägledarfunktionen är generell i behov av vidareutveckling och effektivisering. Dessa processer kan inbegripa förändringsarbete på universitetets samtliga organisatoriska nivåer. Fakulteten kan primärt verka för en transparent och effektiv fördelning av vägledningsfunktioner mellan institutions- och fakultetsnivå men måste också beakta alla möjligheter till samordning och arbetsfördelning mellan fakultet och mer centrala nivåer.

Som ett led i satsningen på att tydliggöra utbildningsutbudet och att vägleda studenterna ska fakulteten under hösten 2012 stödja institutionerna i arbetet med studentinflytande. Aktivt, kontinuerligt och välorganiserat studentinflytande är en

central aspekt av kvalitetsarbetet. Det är också en viktig hjälp i arbetet med att rekrytera studenter och att få dem att fullfölja sina studier fram till examen.

Läroutbildningens integrering i fakultetens utbildningar ska konsolideras och utvecklas under fakultetsnämndens mandatperiod. Särskilt viktigt är att fakulteten aktivt medverkar i universitetets generella plan att höja läroutbildningens status och motverka avhopp. Mer specifikt kan också fakulteten sprida information om samarbetsformer med gymnasieskolor, t.ex. spetskolor.

Internationalisering är en central kvalitetshöjande strategi. De insatser som behövs är dock komplexa och även resurskrävande, varför fakulteten avser att stödja institutionerna i deras arbete med identifiering av fokusområden i internationella frågor. En central strategisk satsning bör bestå av åtgärder som ökar lärarnas erfarenheter av utbildning vid lärosäten i andra delar av världen. Detta gör det möjligt att konkretisera internationella perspektiv i undervisningen, något som i sin tur kan öka studenternas motivation att förlägga delar av sin utbildning utomlands.

Mål:

- Fakulteten ska skapa en tydligare struktur för den avancerade nivån med mer transparenta vägar till examen, med syfte att öka såväl tillströmning som studieprestation.
- Läroutbildningen ska vara mer integrerad i fakultetens verksamhet vid mandatperiodens slut.

Åtgärder:

- Kurs- och programstruktur på den avancerade nivån ses över.
- Informationsmaterial utvecklas avseende den avancerade nivån.
- Kurs- och programsamordningen på den avancerade nivån förstärks genom att en ny funktion inrättas vid fakultetskansliet.
- Studentinflytande förstärks och utvecklas genom att en ny funktion inrättas vid fakultetskansliet.
- Fakulteten ska främja den interna kommunikationen och samarbetena kring läroutbildningen.

Utbildning på forskarnivå

Humanistiska fakulteten har under den tidigare mandatperioden inrättat flera forskarskolor. Forskarskolorna har motiverats av en ambition att låta doktoranderna bedriva sina forskarstudier i en större gemenskap, med större utrymme för gemensamma kurser och seminarier än vad de mindre ämnesmiljöerna kan erbjuda. Av de tre forskarskolor som fakulteten inrättat – Forskarskolan i estetiska vetenskaper, Forskarskolan i kulturhistoriska studier och Forskarskolan i språkvetenskap – har de två första avslutat sina antagningar av doktorander (var sin grupp om ca 20 personer). Den tredje startade hösten 2011 med 8 doktorander. Under den kommande mandatperioden ska forskarskolornas verksamhet granskas av oberoende experter i relation till fakultetens samlade utbildningsuppdrag på forskarnivå. En sådan undersökning bör fokusera på de resultat som har uppnåtts i forskarskolorna respektive den utbildning som parallellt har pågått i ämnesmiljöerna, samt relatera dessa resultat till de resurser som fakulteten har satsat på de respektive utbildningsformerna. Granskningen bör även beakta och reflektera över organisatoriska och kärnverksamhetsmässiga aspekter och effekter av den nuvarande "parallellorganisationen", samt undersöka utbildningens resultat i relation till arbetsmarknad och till generiska färdigheter.

Fakulteten ska även arbeta för att underlätta framtagandet av avtal om cotulle och joint degrees.

Mål:

- Skapa optimal organisation för utbildning på forskarnivå med syfte att förbereda doktoranden på forskarprofessionens olika aspekter, inklusive internationaliseringsarbete, anslagsansökningar, publiceringsstrategier, nätverksarbete.

Åtgärder:

- Granskning av hittills utförd verksamhet med forskarskolor.
- Olika former för fakultetsgemensam utbildning på forskarnivå inventeras och teman för forskarskolor och gemensamma kurser bestäms.

Forskning

Den förra fakultetsnämnden genomförde en omfattande utvärdering och definierade åtta ledande forskningsområden. Områdesnämnden för humaniora, samhällsvetenskap och juridik kommer att fortsätta arbetet med att utse ledande forskningsområden, troligen genom att välja bland dem som de tre fakulteterna definierat. En angelägen uppgift inom den humanistiska fakulteten är nu att trygga och konsolidera de forskningsmiljöer som redan har en framstående internationell ställning. Vissa forskningsmiljöer är koncentrerade till en institution och andra består av forskare som kommer från flera och små miljöer. Den utvärdering av fakultetens forskning som genomfördes 2010 är ett viktigt underlag för planeringen av kommande forskningssatsningar. Den kommer under mandatperiodens gång att kompletteras med inventeringar i mindre skala i syfte att urskilja ytterligare forskningsmiljöer och forskargrupper som kan förstärkas. Detta gäller särskilt uppbyggnaden av den ämnesdidaktiska forskningen vid fakulteten.

Den humanistiska forskningens förmedlingsformer är breda och varierade. Numera finns emellertid en tendens att bedöma och utvärdera forskning enbart utifrån citeringsindex och andra bibliometriska mätinstrument, vilka inte fångar upp denna variation. Fakulteten måste arbeta proaktivt med publiceringsstrategier, men också bidra till att utveckla mätinstrumenten.

Mål:

- Konsolidera bredd och excellens inom fakultetens forskning.

Åtgärder

- Skapa en övergripande plan för utveckling av de potentiellt ledande forskningsområdena.
- Inventera och klargöra principerna för fördelning av forskningsanslagen.
- Göra en översyn av fakultetens befintliga professorer och utreda möjligheten att utveckla ett professorsprogram, d.v.s. en plan för anställningar av professorer inklusive befordringar.
- Stödja framarbetandet av publiceringsstrategier vid institutionerna.
- Ta fram konkreta förslag på hur humanistiska publikationsformer kan bedömas.